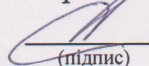

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
“Харківський авіаційний інститут”

Кафедра «Екології та техногенної безпеки» (№ 106)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 О.В. Бетін
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Геологія та геоморфологія

Галузь знань: 10 «Природничі науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 101 Екологія
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Екологія та охорона навколишнього середовища
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

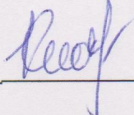
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2021 рік

Робоча програма Геологія та геоморфологія
для студентів за спеціальністю 101 Екологія
освітньою програмою Екологія та охорона навколишнього середовища

«29» червня 2021 р., – 7 с.

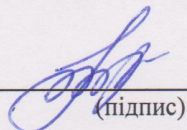
Розробник: к.т.н., доцент Ключко Т.О.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри №106 Екології та техногенної безпеки»

Протокол № 9 від «29» червня 2021 року

Завідувач кафедри

к.т.н., доцент

(підпис)

(Кручина В.В.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u> (шифр і найменування)	Обов'язкова дисципліна
Модулів – 2	Спеціальність <u>101 Екологія</u> (код і найменування)	Навчальний рік: 2021/2022
Змістовних модулів – 2		Семестр 1 -й
Індивідуальне завдання - 0		Лекції 24 год.
Загальна кількість годин - 48/120		Практичні, семінарські 24 год
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента –4,5	Освітня програма <u>Екологія та охорона навколишнього середовища</u> (найменування)	Лабораторні -
		Самостійна робота 72 год.
		Вид контролю: іспит
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 48/72.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - знайомство студентів з геологією як наукою, з методами геологічних досліджень, з загальними відомостями про будову і вік Землі, екзогенні та ендегенні процеси, основні структурні елементи земної кори і закономірності їх розвитку, а також народногосподарське значення геології

Завдання передбачає вивчення теоретичної бази для формування та розвитку уявлення про взаємодію та залежність основних чинників утворення та функціонування Землі.

Міждисциплінарні зв'язки: У структурно-логічній схемі дисципліна «Геологія та геоморфологія» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми Зміст дисципліни направлений на формування наступних

загальних компетентностей:

K01 Усне і письмове спілкування рідною мовою: уміння вести дискусію, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах рідною мовою

K03 Здатність синтезувати знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння на основі набутого філософського знання;

K07 Здатність організувати роботу на підприємстві відповідно до вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці.

фахових компетентностей:

K08 Здатність аналізувати фізичні явища як природного походження, гак і технологічні, з точки зору фундаментальних фізичних принципів і знань, а також на основі відповідних математичних методів

K09 Здатність застосовувати знання з Геології та геоморфології при аналізі, прогнозі стану екзогенних і ендегенних процесів

K14 Здатність збирати, інтегрувати, обробляти, аналізувати та оцінювати геологічну інформацію з різних джерел (у тому числі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

K15 Здатність прогнозувати стан окремих складових навколишнього природного середовища, у т.ч. із використанням методів математичного моделювання;

K17 Здатність використовувати сучасну систему нормативів для оцінки та регулювання антропогенного навантаження на навколишнє середовище

K20 Здатність визначати фактори і умови проживання людини в екологічно безпечному середовищі для збереження її генофонду

K24 Здатність оцінювати вплив господарської діяльності на навколишнє природне середовище та формулювати відповідні професійно обґрунтовані висновки

Програмні результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати/розуміти:**

- будову і речовинний склад Землі;
- діагностику важливіших представників різних класів і груп гірських порід;
- всю різноманітність екзогенних і ендегенних процесів;
- основні структурні елементи земної кори.

уміти/бути в змозі:

- описувати найбільш поширені в земній корі мінерали і гірські породи;
- проводити аналіз ендегенних й екзогенних процесів в їх динаміці.

володіти:

- принципами класифікації й діагностики мінералів;
- методами пошуку інформації і обміну інформацією в глобальних і локальних комп'ютерних мережах.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Основні дані про Землю та земну кору

Тема 1. Форма, розміри та будова Землі.

Характеристика форми, розміру та будови Землі.

Тема 2. Речовинний склад земної кори.

Хімічний склад земної кори, мінерали, гірські породи.

Тема 3. Будова земної кори, мантії та ядра Землі.

Будова земної кори, мантії та ядра Землі, їх склад.

Модульний контроль №1.

Модуль 2

Змістовний модуль 2. Геологічні процеси

Тема 4. Екзогенні процеси.

Вивітрювання, геологічна діяльність вітру, поверхневих текучих вод, підземних вод, льодовиків, океанів, морів, геологічні процеси в областях розповсюдження мерзлих гірських порід.

Тема 5. Ендегенні процеси.

Магматизм, метаморфізм.

Модульний контроль №2.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
модуль 1.						
Змістовний модуль 1. Основні дані про Землю та земну кору						
Тема 1. Форма, розміри та будова Землі	7	2				5
Тема 2. Речовинний склад земної кори	17	2	10			5
Тема 3. Будова земної кори, мантії та ядра Землі	17	2				15
Разом за змістовним модулем 1	41	6	10			25
модуль 2						
Змістовний модуль 2. Геологічні процеси						
Тема 4. Екзогенні процеси	73	17	14			42
Тема 5. Ендогенні процеси.	6	1				5
Разом за змістовним модулем 2	79	18	14			47
Разом	120	24	24			72

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форми знаходження мінералів у природі	2
2	Фізичні властивості мінералів	2
3	Магматичні гірські породи	2
4	Осадочні гірські породи	2
5	Метаморфічні гірські породи	2
6	Екзогенні процеси	14
	Усього годин	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форма, розміри та будова Землі	5
2	Речовинний склад земної кори	5
3	Будова земної кори, мантії та ядра Землі	15
4	Екзогенні процеси	43
5	Ендогенні процеси	5
	Разом	72

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

8. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій (пояснень, розповідей, навчальних дискусій), практичних робіт, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

9. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю.

10. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

10.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
модуль 1			
Виконання і захист лабораторних робіт	1...2	5	5...10
Робота на лекційних заняттях	0...2	4	0...8
Модульний контроль	15...30	1	15...30
Усього модуль №1			20...48
модуль 2			
Виконання і захист лабораторних робіт	1...2	7	7...14
Робота на лекційних заняттях	1...2	4	4...8
Модульний контроль	29...30	1	29...30
Усього модуль №2			40...52
Усього за семестр			60...100

тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох питань, кожне з яких оцінюється в 50 балів.

10.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: знати предмет та задачі геології, основні дані про Землю та земну кору, геологічні процеси.

10.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Здати тестування. Знати предмет та задачі геології, основні дані про Землю та земну кору, геологічні процеси.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити практичні роботи, здати тестування. Знати предмет та задачі геології, основні дані про Землю та земну кору, геологічні процеси.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

1. Геологія с основами геоморфології: учеб. пособие по лаб. практикуму/ Т.О.Клочко, Д.М. Макаренко — Учеб.пособие. — Х. : Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «Харьк. авиац. ин-т», 2010, 50с.

Електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисциплін
<http://k106.khai.edu>.

12. Рекомендована література

Базова

2. Геологія з основами геоморфології [Текст] : підруч. для студ. екол. і геогр. спец. вищ. навч. закл. / О. М. Адаменко, Г. І. Рудько, О. В. Чепіжко [та ін.]. - Чернівці : Букрек, 2010. - 398 с.
3. Смішко Р.М. Геологія з основами геоморфології. Навч. посібн. Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004.- 106 с.

Допоміжна

4. Павлова О.О. Базові терміни та поняття в літології. Довідковий посібник з «Основ літології» для студентів 2 курсу за спеціальністю «Науки про Землю» / Павлова О.О., Павлов Г.Г. – К.: <http://www.geol.univ.kiev.ua/ua/lib/>, 2018.
5. Ковальчук І.О. Лабораторний практикум із загальної геології. - Львів, ЛДУ, 1997. - 144 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та захисту довкілля України <http://www.menr.gov.ua/>.